

Velkommen til konferencen

Rekreative stier

**Konference for alle
med interesse for at
etablere stier**

**Den 5. oktober 2011
Kl. 9.30 - 16.00
Comwell Roskilde**

Stier i natur, landskaber og grønne områder giver muligheder for friluftsliv og naturoplevelser, og stier kan anvendes til sikker transport for bl.a. cyklister. Derfor vil Friluftsrådet styrke indsatsen for etablering af flere rekreative stier.

Som et led i indsatsen for at fremme etableringen af rekreative stier udgav Friluftsrådet i foråret en håndbog om planlægning og forvaltning af stier. Konferencen tager afsæt i denne håndbog og sætter fokus på de mange elementer, der er væsentlige for planlægning og forvaltning af rekreative stier.

Med udgangspunkt i konkrete erfaringer og aktuelle eksempler vil vi diskutere de mange udfordringer, der er for etableringen af rekreative stier, bl.a. organisering af stiprojekter, interessekonflikter, fysisk planlægning, finansiering og formidling. Desuden vil vi beskæftige os med den del af stiprojekter, der handler om involvering af lokale brugergrupper, lodsejere og andre, der har interesse i stien.

Konferencen henvender sig til kommunale planlæggere og forvaltere samt organisationer, foreninger, lodsejere og alle andre, der ønsker inspiration og ny viden til planlægning og forvaltning af stier.

**Arrangeret af
Friluftsrådet med
støtte fra Realdania**

Program

9.30 Kaffe og registrering

10.15 Velkomst og introduktion til konferencen
(Flemming Larsen, Friluftsrådets bestyrelse)

10.30 Fra idé til realisering - Riderute Sydfyn og Øhavsstien
(Rico Boye Jensen, Naturturisme I/S og Karin Skovhus, Faaborg-Midtfyn Kommune)

11.15 Hvor skal stien føre hen og hvem skal bruge den?
(Casper Lindemann, Konsulent i Friluftsrådet)

12.00 Frokost

13.00 Parallele oplæg i lokale A og B

Lokale A: Kl. 13.00 - 13.25: **Erfaringer fra rideruten i Vendsyssel**

(Torben Bartolin, Dansk Islandshesteforening)

Kl. 13.25 - 13.50: **Etablering af MTB-spor - hvordan og hvorfor?**

(Thomas Larsen Schmidt, Roskilde Mountainbike Klub)

Kl. 13.50 - 14.15: **Brugergrupper og deres adfærd**

(Frank Søndergaard Jensen, Skov & Landskab)

Lokale B: Kl. 13.00 - 14.00: **Energi til frivillige**

(Pia Bonde, Rebild Kommune)

Kl. 14.00 - 14.15: **Skovejere og stiprojekter**

(Tanja Olsen, Dansk Skovforening)

14.15 Kaffe

14.45 Parallele oplæg i lokale A og B

Lokale A: Kl. 14.45 - 15.20: **Hvorfor deltager lodsejere i stiprojekter?**

(Mette Bindesbøll Nørregård, Skov & Landskab)

Kl. 15.20 - 16.00: **Fakta og myter om lodsejernes holdning til stier**

(Søren Præstholt, Landskabsværkstedet)

Lokale B: Kl. 14.45 - 15.20: **Formidling via skilte, foldere og kort**

(Jens Erik Larsen, Foreningen Frie Fugle)

Kl. 15.20 - 16.00: **Formidling via mobiltelefoner**

(Bente Lene Hansen, Økolariet i Vejle)

16.00 Fælles afslutning

(Jeppe Jørgensen, Friluftsrådets næstformand)

Fra idé til realisering

Kl. 10.30 - 11.15

Lokale A

Øhavsstien - en 220 km lang vandresti rundt om Det Sydfynske Øhav med 300 lodsejere og 5 kommuner involveret. Riderute Sydfyn - 75 km sammenhængende riderute igennem de sydfynske alper etableret af private lodsejere igennem et privat-offentligt partnerskab. Øhavsstien er etableret i et tæt samarbejde mellem de enkelte kommuner og det tværkommunale interessentskab Naturturisme I/S. Faaborg-Midtfyn Kommune har med afsæt i en ambitiøs friluftsstrategi deltaget og økonomisk støttet etableringen af den nye riderute.

Hvordan kommer man fra idé til virkelighed i så store og ambitiøse projekter? Hvad er betydningen af en overordnet strategi? Organisering? Økonomi? Timing? Oplægget vil forsøge at komme med nogle bud med afsæt i de to meget forskellige projekter.

 Rico Boye Jensen
Sekretariatschef i Naturturisme I/S
E-mail: rico.jensen@svendborg.dk
Tlf. 6223 3047

 Karin Skovhus
Biolog i Faaborg-Midtfyn Kommune
E-mail: kskov@faaborgmidtfyn.dk
Tlf. 7253 2016

Hvor skal stien føre hen og hvem skal bruge den?

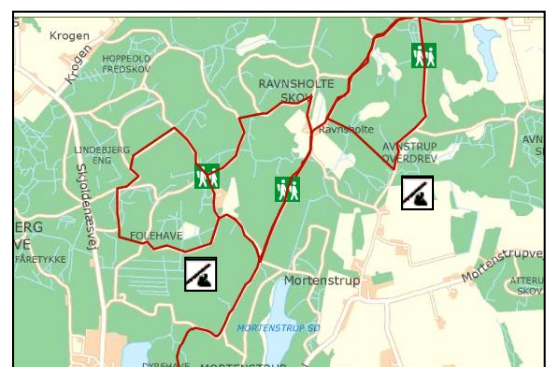
Kl. 11.15 - 12.00

Lokale A

En god planlægning skaber fundament for en god sti. Planlægningen er med andre ord helt afgørende for, om projektet bliver en succes. Planlægningsfasen skal ikke forhastes. Der skal afsættes god tid til at afdække alle tænkelige muligheder og begrænsninger i projektet samt tid til at holde projektdeltagerne motiverede og engagerede.

I dette oplæg gives gode råd og ideer til de væsentligste elementer i stiprojekters planlægningsfase. Det drejer sig for eksempel om planlægning af stiens forløb, stiens underlag og stiens faciliteter samt finansiering af projektet.

 Casper Lindemann
Konsulent i Friluftsrådet
E-mail: cli@friluftsradet.dk
Tlf. 3328 0418

Erfaringer fra rideruten i Vendsyssel

Kl. 13.00 - 13.25

Lokale A

I 1994 opstod ideen om en riderute i Vendsyssel. I april 2000 åbnede riderutens første delstrækning. Siden er mange delstrækninger kommet til, men der mangler endnu 58 km, før den 200 km lange Riderute i Nordvendsyssel er færdig.

Hvorfor har det taget mere end 17 år at gøre ideen om rideruten til virkelighed? Hvilke udfordringer er der forbundet med etablering af rideruter, og hvad kan vi lære af projektet i Vendsyssel?

Dette oplæg beskriver projektet i Vendsyssel og videregiver både de gode og dårlige erfaringer fra projektet.

 Torben Bartholin
Medlem af Dansk Islandshesteforening
E-mail: torbenbartholin@stofanet.dk

Etablering af MTB-spor - hvordan og hvorfor?

Kl. 13.25 - 13.50

Lokale A

Den 10. april 2011 åbnede et otte kilometer langt mountainbikespor i den nye statskov, Himmelev Skov, øst for Roskilde by. Mountainbikesporet blev etableret på baggrund af et samarbejde mellem lokale borgere, Naturstyrelsen Roskilde og Roskilde Mountainbike Klub. Ideen til mountainbikesporet kom fra en lokal borger, og idéen blev til virkelighed på blot et halvt år.

Med afsæt i erfaringerne fra etablering mountainbikesporet i Himmelev, vil Thomas Larsen Schmidt fortælle om behovet for mountainbikespor i Danmark og give gode råd til etablering af nye mountainbikespor.

 Thomas Larsen Schmidt
Medlem af Roskilde Mountainbike Klub
E-mail: tsl@friluftsradet.dk

Brugergrupper og deres adfærd

Kl. 13.50 - 14.15

Lokale A

Mødet mellem forskellige brugergrupper på samme sti giver i langt de fleste tilfælde positive oplevelser for brugerne. Det viser en undersøgelse fra Skov & Landskab. Der kan dog i særlige tilfælde opstå konflikter mellem enkelte brugergrupper.

Med udgangspunkt i aktuelle undersøgelser fra Skov & Landskab, vil Frank Søndergaard Jensen belyse udfordringerne i mødet mellem forskellige brugergrupper på samme sti og give gode råd til at håndtere disse udfordringer. Oplægget kan sammenfattes i følgende stikord:

- Adfærd i naturen
- Syn på forskellige forvaltningsmodeller
- Overvejelser i forbindelse med forvaltningstiltag

 Frank Søndergaard Jensen
Seniorforsker på Skov & Landskab
E-mail: fsj@life.ku.dk
Tlf. 3533 1814

Energi til frivillige!

Kl. 13.00 - 14.00

Lokale B

Lokale kræfter og ildsjæle kan noget, det offentlige ikke kan, og det gælder ikke kun frivillig arbejdskraft inden for det sociale område, men i stadig højere grad også inden for natur- og friluftsforsvaltning.

Dette oplæg stiller skarpt på frivillighed. Pia Bonde giver inspiration og gode råd på baggrund af erfaringerne fra udviklingen af stier og friluftsliv i lokalområderne i Rebild Kommune. Oplægget kan sammenfattes i følgende stikord:

- Lokale initiativer i Rebild Kommune
- Ildsjæle og embedsmænd i samspil
- Forskellighed som styrke – så rykker vi
- Vi ser muligheder sammen – og mærker synergi
- Netværk – på tværs
- Projektet: Energi til ildsjæle

 Pia Bonde
Landdistriktskonsulent i Rebild Kommune
pibo@rebild.dk
Tlf.: 9988 7711

Skovejere og stiprojekter

Kl. 14.00 - 14.15

Lokale B

Skovejere kan indgå som værdifulde partnere i stiprojekter. Skovejerne kan f.eks. bidrage med arbejdskraft, maskiner, værktøj, lokaler til planlægningsmøderne, gode råd samt en masse værdifuld viden om skoven som kan avendes i stiprojektet.

Den gode dialog med skovejerne er vigtig for at opnå en positiv interesse for skovejernes side. Men hvordan opnås den gode dialog? Og hvad kan skovejerne bidrage med, når de vælger at involvere sig som frivillige i stiprojekter? Tanja Olsen fra Dansk Skovforening vil i dette oplæg give nogle gode råd til dialogen med de private skovejere.

 Tanja Olsen
Afdelingsleder i Dansk Skovforening
E-mail: to@skovforeningen.dk
Tlf. 2537 1977

Hvorfor deltager lodsejere i stiprojekter?

Kl. 14.45 - 15.20

Lokale A

Mette Bindsbøll Nørregård vil i dette oplæg præsentere resultaterne fra en nylig udført spørgeskemaundersøgelse blandt de lodsejere, der frivilligt lægger jord til en sti gennem konceptet 'Spor i Landskabet'.

Undersøgelsen klarlægger lodsejernes bevæggrunde for og erfaringer med at lægge jord til en sti. Undersøgelsen er udført som en del af et netop afsluttet speciale i landskabsforvaltning ved Skov & Landskab.

 Mette Bindsbøll Nørregård
Cand.scient. i Landskabsforvaltning
E-mail: mettebn@dsr.life.ku.dk

Fakta og myter om lodsejernes holdninger til stier

Kl. 15.20 - 16.00

Lokale A

"Vi ved hvad vi har, men ikke hvad vi får". Sådan et udsagn kan man som stiplanlægger blive mødt med, når man forsøger at indgå aftaler med lodsejere om forbedrede adgangsmuligheder til deres arealer. Landskabsværkstedet har undersøgt, hvad lodsejerne så rent faktisk fik efter realiseringen af 8 forskellige rekreative stier. Oplægget giver eksempler på, hvad der var myter, og hvad der blev fakta nogle år efter, at stierne blev anlagt. Endvidere trækkes tråde til Landskabsværkstedets øvrige erfaringer med stiprojekter.

*☛ Søren Præstholt
Landskabsværkstedet
E-mail: sp@landskab.nu
Tlf. 3336 3876*

Formidling via skilte, kort og foldere

Kl. 14.45 - 15.20

Lokale B

Foldere, skilte og kortmaterialer er traditionelle medier til formidling af stier og de oplevelser, der er knyttet til stierne. Men hvordan laver man egentlig en god formidling via disse medier? Hvad virker og hvad virker ikke?

Med udgangspunkt i en lang række illustrative eksempler vil Jens Erik Larsen i dette oplæg give gode råd om formidling via foldere, skilte og kortmaterialer. Oplægget sætter fokus på hvor, hvornår og hvorfor, den trykte formidling bør anvendes set i relation til forskellige brugergrupper og forskellige stityper. Jens Erik vil også gennemgå de gældende regler for skiltning og afmærkning på offentlige arealer.

*☛ Jens Erik Larsen
Foreningen Frie Fugle
Jenserik@Friefugle.dk
Tlf. 3311 1175*

Formidling via mobiltelefoner

Kl. 15.20 - 16.00

Lokale B

Vejle Kommune har igangsat et omfattende formidlingsprojekt, der tager udgangspunkt i de nye muligheder for formidling via mobiltelefoner. Bente fortæller om, hvordan Vejle Kommune i samarbejde med Økolariet arbejder på at gøre naturformidlingen mere levende og engagerende ved hjælp af mobiltelefonen.

Oplægget handler om, hvordan mobilen kan bruges til at give publikum adgang til billeder, lyd, filmklip og kort, og derigennem mulighed for fortællinger, spil og quizzer, der kan forøge oplevelsesværdien og skabe leg og læring.

 Bente Lene Hansen
Projektleder på Økolariet
E-mail: benlh@vejle.dk
Tlf. 76812059

